

**Эрдолатова Нургуль Нуралиевнанын «СУЛТАН ИБРАИМОВ – МАМЛЕКЕТТИК ЖАНА САЯСИЙ ИШМЕР» деген аталыштагы 07. 00. 02. – Ата Мекен тарыхы адистиги боюнча тарых илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн даярдалган диссертациясына**

## **П И К И Р**

### **1. Диссертациянын темасынын актуалдуулугу жана анын жалпы илимий жана мамлекеттик программалар менен байланышы**

**Эрдолатова Нургуль Нуралиевнанын «Султан Ибраимов – мамлекеттик жана саясий ишмер» деген темадагы диссертациялык иш адамзаттын тарыхынын алгачкы жамааттык коомдон тышкары ар кыл баскычтарында, урунттуу учурларында чыгаан инсандар маанилүү роль ойношкону белгилүү. Кандай гана коом, мамлекет же эл болбосун жетекчилери алысты көрө билген көсөм, адилет, эрки бекем, чечкиндүү ишмерлер болсо алга карай динамикалуу түрдө тез темпте өсүп - өнүгөт. Эгерде, тескерисинче жетекчилеринин деңгээли төмөн, жан дүйнөсү жарды, өзгөчө эрки бош болсо өнүкпөй артта калат, барган сайын элдин турмушу оорлойт, өлкө көптөгөн көйгөйлөргө, кыйынчылыктарга кабылат. Мындай оң жана терс жагдайлар кыйла кылымдарды карыткан кыргыздардын тарыхый тагдырында дагы далай ирет кайталанганы чындык. Албетте, эки миң жылдан ашуун жазма тарыхыбыздын айрым мезгилдеринде ата – бабаларыбыздын атагы алыска угулуп, зоболосу асмандаганына, жылдызы жанганына же болбосо алсырап, бөлөк-бөтөн өлкөлөргө күнкор болушуна дал ошондой эки башка типтеги коомдук – саясий ишмерлер себепкер экени шексиз. Анткени Ата Журтунун, элинин эртеңки келечегин ойлогон, адат – нарктар менен каада – салттарды сактоодо башкаларга үлгү боло алган, кара кылды как жарган калыс, артыкча касиеттерге жана асыл сапаттарга ээ жол башчы гана элге туура жолду көрсөтүп, калкынын түпкү кызыкчылыктарына шайкеш айкын максаттарды аныктай алат. Эң башкысы андай инсандар көз каранды эместикти көздүн карегиндей сактоого, өз алдынча мамлекеттүүлүктү коргоого, өнүктүрүүгө жана чындоого дайым даяр.**

Алсак, ХХ кылымдагы терең өзгөрүүлөрдүн заманында кыргыздардын арасынан кыйла мыкты советтик – партиялык ишмерлер чыкты. Оош – кыйыштуу, ошол кыйын кезеңде - 1920 – 1930 - жылдарда кыргыз элинин жаңы улуттук мамлекеттүүлүгүн түзүүгө А. Сыдыков, И. Айдарбеков, Ж. Абдрахманов, А. Орозбеков, Б. Исакеев ж. б. бүткүл күч-кайратын сарптап, атүгүл өз өмүрлөрүн да арнашкан. 1950 – жылдарда Кыргызстандын социалдык – экономикалык, маданий өнүгүшүнө жана улуттук кадрларды даярдоого И. Раззаков олуттуу салым кошкондуктан чыныгы улуттук лидер катары элеси элдин эсинде сакталып калды. Ошол эле жылдарда жана андан соң Т. Кулатов, 1960 – 1980 - жылдарда Т. Усубалиев, С. Ибраимов, А. Масалиев сыяктуу партиялык-советтик жетекчилер республикабыздын ар тараптан ырааттуу өнүгүшү үчүн алгылыктуу аракеттерди жасашкан.

С.Ибраимов сыяктуу мамлекеттик жана партиялык жетекчилер төмөндөн жогору карай ар кандай деңгээлдеги кызматтарда кыйла жыл талбай эмгектенип, катаал кадрдык сынактардан – сыдыргыдан, электен өтүшчү. Далай “тар жол, тайгак кечүүлөрдөн”- оор сыноолордон өтүп, абдан такшалганда гана жооптуу кызматтарга дайындалышчу. Алсак, С.Ибраимовдун өзү дагы трактористтен өкмөттүк жетекчиге чейин бир кыйла баскычтан өтүп көтөрүлгөндүгү буга далил боло алат. Андыктан алардын өтөлгөлүү өмүр жолу, коомдук-саясий жана мамлекеттик ишмердиги, бай тажрыйбалары ар тараптан терең иликтөө изилдөөнүн илимий жактан актуалдуулугун шарттап турат.

Ал 1960 – 1980-жылдарда кайсыл тармактарда, аймактарда кандай кызматтарды аркалабасын, иштермандыгы, жөнөкөйлүгү, кичи пейилдиги, талап коё билгендиги, талыкпас эмгеги менен калктын кадырлоосуна арзыган. Бүгүнкү мезгилге чейин анын өмүрү, башкаларга үлгү болорлук үзүрлүү ишмердиги илимий изилдөөгө алына элек. Улуттук деңгээлдеги улуу инсандардын бири С. Ибраимовдун Кыргызстандын жалпы өсүп өнүгүүсүнө кошкон зор салымын илимий негизде иликтеп изилдөө небак бышып жетилген маселе болуп эсептелет.

Ошондуктан диссертациялык изилдөөнүн актуалдуулугу далилдүү жана негиздүү.

*Диссертациялык иштин киришүү* бөлүгүндө илимий иштин актуалдуулугу, анын илимий программалар менен байланыштуулугу, максаты жана милдеттери, диссертациянын жаңычылдыгы, практикалык мааниси, коргоого коюлуучу негизги жоболор, изденүүчүнүн жеке салымы, илимий иштин апробацияланышы, изилдөөнүн жыйынтыктарынын жарыяланышы, диссертациялык иштин структурасы менен көлөмү көрсөтүлгөн.

Биринчи бап **“Маселени изилдөөнүн тарыхнаамасы”** аттуу 1-бапта **“Теманын илимий изилденүү деңгээли”** жана **“Тарыхнаамадагы инсан таануу маселеси жана С.Ибраимовдун мамлекеттик жана саясий ишмердүүлүгүнүн изилдениши”** - деп аталып, эки параграфтан турат. Аталган бөлүмдө изилдөөнүн теориялык-методологиялык негиздери изилденип, колдонулган тарыхый булактар менен илимий эмгектерге тарыхнаамалык талдоо жүргүзүлгөн.

**“Теманын илимий изилденүү деңгээли”** – деген аталыштагы 1-параграфта изилдөө ишинин максаты менен милдеттерине карата теманын тарыхнаамалык маалыматтарын кароо негизинен эки багытта жүргүзүлгөн. Биринчи, С.Ибраимовдун мамлекеттик жана саясий ишмердүүлүгүнө илимий баа берүүдө ал инсандын ишмердүүлүк жылдарындагы Кыргызстандын коомдук-саясий жана экономикасынын абалы каралган тарыхый, илимий эмгектерге токтолуу менен, тарыхнаамалык багытта анализ жүргүзүү аракети жасалган. Экинчи, кыргыз тарыхнаамасындагы инсан таануу маселеси менен

бирге С.Ибраимовдун бейнесине арналган тарыхый, илимий эмгектерди иликтөө болуп саналган.

**“Тарыхнаамадагы инсан таануу маселеси жана С. Ибраимовдун мамлекеттик жана саясий ишмердүүлүгүнүн изилдениши”** – деген аталыштагы 2- параграфта Кыргыз тарыхнаамасында инсантаануу маселеси мезгил талаптарына карай каралып келинген. Тарыхнаамадагы бул проблеманы совет мезгилине чейинки, совет доорундагы жана эгемендүүлүк жылдарындагы изилдөө иштери деп үч топко бөлүп кароо изилдөөнүн илимий, тарыхый принциптерине туура келген.

**“Маселени изилдөөнүн тарыхый булактык базасы жана методологиясы (изилдөө ыкмалары)”** – деген аталыштагы 2-бапта диссертациялык иштин булактык базасы кеңири жана көп түрдүү экендиги баса белгиленип, ал булактар өзүнүн предметтик мазмуну жана формасы боюнча төмөндөгүдөй түрлөргө бөлүнгөн: 1) Республикалык деңгээлдеги расмий жыйындардагы жарыяланган докладдар жана отчеттор (1960 - 1980-жж.). 2) Областтык деңгээлдеги расмий жыйындардагы жарыяланган материалдар (1968-1978-жж.). 3) Архивдик булактар. 4) Идеялык – партиялык өзгөчөлүккө ээ болгон методологиялык топтогу булактар. 5) С.Ибраимовдун үй-бүлөсүнүн жана замандаштарынын маектери, эскерүүлөрү.

**“С.Ибраимов жашаган мезгил”** деген аталыштагы 3-бапта **“Кыргызстандын 1960-1980-жылдардагы социалдык – экономикалык жана маданий өнүгүүсү”** - деген аталыштагы 1-параграфта Кыргызстандын ар тараптан өнүгүшү тарыхый булактардын жардамы менен тастыкталган.

**“С. Ибраимовдун чөйрөсү, анын мамлекеттик жана партиялык кызматкер катары калыптануусунун башталышы (1957–1961-жж.)”** – деген аталыштагы 2-параграфта, Советтик доордо Кыргызстандын өсүп-өнүгүшүнө өз салымын кошкон чыгаан инсандардын бири, адеп илимий кызматкер, андан соң Кыргызстан КП БКнин катардагы кызматкери, райкомдун катчысынан, кийинчерээк суу чарба министринен Кыргыз ССР Жогорку Советинин төрагасы, андан соң Министрлер Советинин төрагасына чейин көтөрүлгөн С. Ибраимов жөнүндө маалымат берилген.

**“Мелиорация жана суу чарба министри, Кыргызстан Компартиясынын Борбордук Комитетинин катчысы (1961 - 1968)”** – деген аталыштагы 3-параграфта С.Ибраимов 1961-жылы Кыргызстандын мелиорация жана суу чарба министри кызматына дайындалган. Бул кызматка келиши менен суу чарба жаатында алгылыктуу саамалыктар байкала баштаган. Өзүн партиянын райкомунун экинчи секретары болуп иштеп жүргөн кезинде эле эмгекчил, сабаттуу кадр катары көргөзө алган. Анткени анын кесиби да ирригатор эле, республикада суу чарбасын өнүктүрүп көптөгөн каналдарды каздырып сугат иштерин жөнгө салган.

**“Султан Ибраимовдун областтык жана республикалык деңгээлдеги жетекчи катары ишмердиги (1968–1980)”** деген аталыштагы 4-бап үч параграфтан турат.

**“Ош областынын 1968 – 1978 – жылдардагы социалдык – экономикалык, маданий өнүгүүсү”** – деген аталыштагы 1-параграфта, анда 1968-жылы Кыргызстан Компартиясынын Ош обкомунун биринчи катчысы кызматына дайындалат. Ош областынын эмгекчилери күжүрмөн эмгектин жана С. Ибраимовдун мыкты уюштургучтугунун, иш билгилигинин натыйжасында көптөгөн жаңы ийгиликтер жаралган.

**“С. Ибраимовдун областын калкынын социалдык абалынын жакшырышына кошкон салымы”**- деген аталыштагы 2-параграфта, анда С.Ибраимов жалаң эле чарбалык иштер менен алагды болбостон, маданий курулушка да зор маани берген жана жергиликтүү калктын социалдык абалын жакшыртууга такай кам көргөн.

**“Кыргыз ССР Жогорку Советине жана республиканын өкмөтүнө жетекчилик кылышы”**- деген аталыштагы 3-параграфта, 1978-жылы август айында С. Ибраимов Кыргыз ССР Жогорку Советинин Президиумунун төрагасы болуп шайланат. Бул кызматка ал Кыргыз ССР нин тогузунчу шайланган Жогорку Советинин тогузунчу сессиясында бир добуштан шайланган. 1978-жылдын август айынан тартып декабрь айына чейинки иштеген кыска убакыттын ичинде бир топ алгылыктуу иштерди жасаган.

Диссертациянын кортундусунда изилдөөчү кыска, ашыкча сүрөттөмө сөздөрү жок, туура жыйынтыктарды чыгарган жана маанилүү практикалык сунуштарды киргизген.

## **2. Диссертацияларга коюлган талаптардын алкагындагы иштин илимий жыйынтыктары**

Каралып жаткан диссертациялык иште бир катар жаңы, илимий-практикалык, тарыхнаамалык жыйынтыктар алынган. Ал жетишкендиктер кыргыз тарыхнаамасына белгилүү деңгээлде салым кошуп, кыргыз тарых илиминин өнүгүшүнө да алгылыктуу таасир тийгизе алат. Алар төмөнкүлөр:

1. Адамзаттын тарыхынын алгачкы жамааттык коомдон тышкары ар кыл баскычтарында, урунттуу учурларында чыгаан инсандар маанилүү роль ойношкону белгилүү. Коомдун жана элдин кызыкчылыгын ар дайым жеке кызыкчылыктарынан жогору коюп, калайык - калктын мүдөө-тилектерин орундатууга умтулган, өлкөнүн өркөнү өсүшү үчүн жан үрөп кызмат кылган инсан С.Ибраимов 1960 – 1980-жылдарда кайсыл тармактарда, аймактарда кандай кызматтарды аркалабасын, иштермандыгы, жөнөкөйлүгү, кичи пейилдиги, талап коё билгендиги, талыкпас эмгеги менен калктын кадырлоосуна арзыган. Бүгүнкү мезгилге чейин анын өмүрү, башкаларга үлгү болорлук үзүрлүү ишмердиги илимий изилдөөгө алына элек. Анын Кыргызстандын жалпы өсүп өнүгүүсүнө кошкон зор салымын илимий негизде иликтеп изилдөө небак бышып жетилген маселе болуп эсептелет. *(Киршиүү).*

2. Автор изилдөө ишинин максаты менен милдеттерине карата теманын тарыхнаамалык маалыматтарын кароо негизинен эки багытта жүргүзгөн. Биринчи, С.Ибраимовдун мамлекеттик жана саясий ишмердүүлүгүнө илимий баа берүүдө ал инсандын ишмердүүлүк жылдарындагы Кыргызстандын коомдук-саясий жана экономикасынын абалы каралган тарыхый, илимий эмгектерге токтолуу менен, тарыхнаамалык багытта анализ жүргүзүү аракети жасалган. Экинчи, кыргыз тарыхнаамасындагы инсан таануу маселеси менен бирге С.Ибраимовдун бейнесине арналган тарыхый, илимий эмгектерди иликтөө маселе экендигин тактай алган. (*I баптын 1.1.-параграфы*).
3. Изденүүчү кыргыз тарыхнаамасында инсантаануу маселеси мезгил талаптарына карай каралып келинген. Тарыхнаамадагы бул проблеманы совет мезгилине чейинки, совет доорундагы жана эгемендүүлүк жылдарындагы изилдөө иштери деп үч топко бөлүп карап изилдөөнүн илимий, тарыхый принциптерин пайдаланылган. (*I баптын 1.2.-параграфы*).
4. Диссертант илимий иштин булактык базасы кеңири жана көп түрдүү экендиги баса белгилеп, ал булактар өзүнүн предметтик мазмуну жана формасы боюнча төмөндөгүдөй түрлөргө бөлгөн: 1) Республикалык деңгээлдеги расмий жыйындардагы жарыяланган докладдар жана отчеттор (1960-1980-жж.). 2) Областтык деңгээлдеги расмий жыйындардагы жарыяланган материалдар (1968-1978-жж.). 3) Архивдик булактар. 4) Идеялык – партиялык өзгөчөлүккө ээ болгон методологиялык топтогу булактар. 5) С.Ибраимовдун үй-бүлөсүнүн жана замандаштарынын маектери, эскерүүлөрү. Мындай булактык базаны илимий айлампага киргизүүдө автор тарабынан колдонулган методологиялык принциптер, изилдөө ыкмалары туура пайдаланылган. (*II бап*).
5. Изденүүчү 1960–1980-жж. Советтик Кыргызстандын экономикалык өнүгүүсү күч алып, калктын социалдык абалы жакшырып, маданияты менен илим-билими өнүгүп, коомдук турмушта көптөгөн алга жылууларын статистикалык маалыматтардын негизинде берилген. (*III баптын 3.1. – параграфы*).
6. С. Ибраимовдун балалык чагындагы айлана-чөйрөсүнүн таасири, ата-энесинен алган таалим-тарбиясы, кесиптик орто жана жогорку билими – өзү сүйгөн багытта эмгек жолунун башталышына түрткү болуп, чыгаан саясий ишмер катары калыптануусуна шарт түзгөн. (*3.2. - параграфы*).
7. С.Ибраимов 1959–1968-жж. мамлекеттик жана партиялык иштерге активдүү аралашып, өзүнүн иш билгичтиги, иштермандыгы, тубаса шык - жөндөмүнүн натыйжасында республикалык деңгээлдеги коомдук саясий жетекчиге чейин өсүп жеткен. (*3.3. - параграфы*).
8. Автор изилдөөдө С.Ибраимов жетектеп турган убакта Ош областынын экономикасы жана маданияты өнүгүп, калктын турмушу жакшыра баштаган. Бул мезгилде областтын өнөр жайынын бир катар

тармактарында ири жетишкендиктер байкалып, бул багытта жетекчилик түрдүү иш чараларды жүзөгө ашырылгандыгын фактылар менен далилдеген. *(IV бapтын 4.1. - параграфы).*

9. Анын талыбас эмгегинин, карапайым калктын кызыкчылыгы үчүн камкордугунун натыйжасында областта ири ийгиликтер жаралган. Ошол он жыл аралыгында Ош областынын калкынын социалдык абалы жакшырып, күндөлүк турмуш – тиричилигинде кескин өзгөрүүлөр байкалды. Билим берүү системасы өсүп – өнүктү, алардын саны өсүп, билим берүүнүн сапаты артты. Маданий - агартуу мекемелердин: театрлардын, китепканалардын, массалык маалымат каражаттарынын иши жакшырды. Саламаттык сактоо мекемелери көбөйдү. *(4.2. - параграфы)*

10. Кыска аралыкта республикалык деңгээлдеги маанилүү кызматтарды ээлеп турган учурда С. Ибраимов калк арасында өзүнүн уюштуруучулук жөндөмү, жетектөөдө бай тажрыйбасы менен зор урмат-сыйга арзыган жана өзүн кыраакы мамлекеттик жетекчи катары дагы бир ирет коомчулукка далилдей алган. Тилекке каршы, анын өмүрү кайгылуу мүнөздө аяктап, көптөгөн ой-максаттары, келечекке мерчемделген иштери аягына чыкпай калган. Анын каргашалуу өлүмүнө өзүнүн коррупцияга, паракордукка каршы күрөшү себеп болгон деген жыйынтык чыгарган. *(4.3. – параграфы)*

### **3. Диссертациядагы жыйынтыктардын, корутундунун (илимий жоболордун) негиздүүлүгүнүн жана ынанымдуулугунун деңгээли**

Талапкердин илимий жыйынтыктары менен корутундулары негиздүү жана ынанымдуу экендигинен күмөн саноого болбойт, себеби теманы изилдөөдө мурда илимий айлампага киргизилген жана али киргизиле элек тарыхый булактарды жана илимий адабияттарды колдонуу менен талдоо жүргүзүлүп, системалаштырылган. Диссертацияда негизги жоболор менен тыянактар колдонулган булактардагы, XX кылымдын аягы – XXI кылымдын башындагы изилдөөчүлөрдүн эмгектердеги, мезгилдүү басма сөздөгү, интернет-сайттардагы материалдарды жана автор тарабынан жыйналып ишке киргизилген эмпирикалык материалдарды талдоонун негизинде түзүлгөн.

### **4. Диссертациялык иште алынган илимий жыйынтыктардын ички биримдигин баалоо.**

Эрдолатова Нургуль Нуралиевнанын «Султан Ибраимов – мамлекеттик жана саясий ишмер» аттуу диссертациялык иши С. Ибраимовдун кыргыз тарыхында ээлеген ордун, анын советтик доордогу республикабыздын саясий, социалдык – экономикалык жана маданий өсүп - өнүгүшүнө кошкон салымын фактыларга бай, кеңири илимий материалдардын негизинде комплекстүү тарыхый-салыштырмалуу анализ жүргүзгөн эмгек болуп эсептелет.

Диссертант тарабынан иликтөөгө алынган проблемалар логикалык ички бүтүндүккө ээ. Иштин мазмунун ачып берүүдө бир катар жаңы илимий

тыянактар жана жоболор чыгарылган, ар бир параграфта алынган жыйынтыктар өз ара байланыштуу, бири-бирин толуктаган бир бүтүмдүктү түзүп турат. Ошондой эле иштин корутундусу менен практикалык сунуштары илимий жыйынтыктарга жана жоболорго таянып негизделген. Негизги маселелерди кароодо ички биримдик жана хронологиялык ырааттуулук сакталган.

## **5. Диссертациянын мазмунунун автордун жарыялаган эмгектеринде чагылдырылышы**

Изилдөөдө алынган негизги жоболор менен натыйжалар төмөнкү ата мекендик жана чет өлкөлүк басмаларда басылып чыккан:

1. Эрдолатова, Н.Н. Султан Ибраимовдун кадрларды туура тарбиялап өстүрүүдө жана коррупция менен күрөшүүдөгү ролу [Текст] / Н.Н.Эрдолатова // Наука и новые технологии. -Бишкек, 2013. -№ 4.-С. 239-240.
2. Эрдолатова, Н.Н. Султан Ибраимовдун Кыргызстандын маданиятына кошкон салымы [Текст] / Н.Н. Эрдолатова // Alatoo Academic Studies. - Бишкек, 2017. -№ 4. -С.276 - 281.
3. Эрдолатова, Н.Н. Султан Ибраимовдун замандаштарынын эскерүүлөрү [Текст] / Н.Н. Эрдолатова // Известия Вузов Кыргызстана. -Бишкек, 2018 - № 1. -С.160 -163.
4. Эрдолатова, Н.Н. С. Ибраимов Ош областынын жетекчиси [Текст] / Н.Н. Эрдолатова // Alatoo Academic Studies. -Бишкек, 2018. -№ 4. -С. 207 - 214.
5. Эрдолатова, Н.Н. С. Ибраимовдун Кыргыз Республиканын Өкмөтүнө жетекчилик кылышы [Текст] / Н.Н.Эрдолатова // Alatoo Academic Studies. -Бишкек, 2018. -№ 4. -С.199 - 206.
6. Эрдолатова, Н.Н. Вклад Султан Ибраимова в развитие водного хозяйство Кыргызской Республики [Текст] /Н.Н.Эрдолатова // Web of Scholar. - Польша, 2018. -№ 5 (23).- Vol. 4. -С.51-55.
7. Эрдолатова, Н.Н. Окружение Султана Ибраимова, его зрелость [Текст] / Н.Н. Эрдолатова // Web of Scholar. -Польша, 2018. - № 5 (23).- Vol. 4. - С.56-61.

Жогоруда көрсөтүлгөндөй тема боюнча жалпы 7 макала жарыяланып, анын ичинен экөөсү чет өлкөдө жарык көргөн. Макалалардын аталыштары диссертациянын мазмунуна дал келет. Демек, басмадан чыгарылган бул макалаларда изилдөөнүн негизги жоболор менен жыйынтыктары берилген.

## **6. Авторефераттын диссертациянын мазмунуна дал келүүсү**

Авторефераттын мазмуну менен түзүмү диссертациялык иштин мазмунуна толук дал келет. Анын текстинде ырааттуу жана кыскача чагылдырылган материалдар илимий иштин максаты менен милдеттерине жана мазмунуна жооп берет.

## **7. Диссертациянын мазмунундагы жана аны жабдуудагы кемчиликтер жана изденүүчүгө сунуштар**

Эрдолатова Нургуль Нуралиевнанын диссертациялык иши жогоруда көрсөтүлгөн жетишкендиктер менен катар эле айрым бир мүчүлүштүктөр да кездешет, алар:

1. Диссертациянын текстеринин кээ бир жерлеринде диссертациялык талапка жооп бербеген илимий баяндоодон алыстап калган, очеркке ылайык жапалак синоним сөздөр, сүйлөмдөр кездешет.
2. Диссертант эмгегинде Кыргызстандын белгилүү инсандарынын эмгегин баалоодо үлгү алуу жана алар жөнүндө илимий эмгектерди жазуу керек деп тизмесин берет, ал тизмедегилердин баары менен макулдуулук дегенге арсар ойлор пайда болот. Бул маселеде субъективдүүлүк мамиле жасоо тескери болуп кетиши мүмкүн.
3. Тексте «зор», «улуу», «эбегейсиз» ж.б. ушул сыяктуу эпитеттер көбүрөөк кездешет.
4. Кээ бир терминдерде илимий эмес, жапалак сөздөр кездешет, синонимдер «күчүрмөн эмгек», «мээнет» - деген синонимдер.

Бирок, жогоруда көрсөтүлгөн кемчиликтер, диссертациянын маани-маңызына, анын илимий баалуулугуна эч таасирин тийгизбейт. **Эрдолатова Нургуль Нуралиевнанын «Султан Ибраимов – мамлекеттик жана саясий ишмер»** деген темадагы диссертациялык иши жогорку илимий деңгээлде, маалыматтарга бай, жаңы көз караш менен жазылган терең изилдөө. Автордун жетишкендиктеринин дагы бири, жаңы булактар менен чогултулган эмпирикалык материалдарды илимий айлампага дыкаттык менен киргизгенинде турат.

## **8. Кыргыз Республикасынын окумуштуулук даража ыйгаруу жөнүндө Жобосундагы талаптарга диссертациянын жооп бериши**

**Эрдолатова Нургуль Нуралиевнанын «Султан Ибраимов – мамлекеттик жана саясий ишмер»** аттуу диссертациясы кыргыз тарых илиминдеги демилгелүү эмгек, илимий иштин объектиси менен предмети, мазмуну менен түзүмү, илимий деңгээли жана жасалгаланышы Кыргыз Республикасынын Жогорку аттестациялык комиссиясынын кандидаттык диссертацияларга койгон талаптарына толук жооп берет. Ошондуктан, Эрдолатова Нургуль Нуралиевна 07.00.02. – Ата Мекен тарыхы адистиги боюнча тарых илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын алууга татыктуу.

**Расмий опонент:**

**Джуманалиев Акылбек** – тарых илимдеринин доктору, профессор.